

under Forhandling og bemærker, at, naar vi komme til Afstemning ved § 8, vil, efter at først Ændringen under Nr. 10, som alene er en Redaktionsændring, er vedtagen, det Ændringsforslag, som er stillt af Det Medlem for Ste Arebs (Oyenbøll), komme til Afstemning først. Vedtages det, bortfalde Ændringsforslagene under Nr. 11 og 12. Forkastes det derimod, gaa vi til disse Ændringsforslag. — Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Rjær): Det staar vel forfjelligt til med Lyendeforholdet her i Landet. Jeg kjender Egne, hvor Forholdet er upaaklageligt, og hvor, for at bruge det gangse Ord, det gode, gamle Lyende endnu er tilstede i større Antal. Men der maa vel ogsaa gives ikke saa Egne, hvor Forholdene ikke ere saa ganske heldige, thi der har fra flere Sider lydt Klager, dels over at Lyendet ikke jøler sig tilstrækkelig bundet ved de indgaaede Forpligtelser, og at der spores en stigende Tilbøjelighed til at misligholde indgaaede Lyendekontrakter, og dels over at Bevidstheden om, at det er en Retskrænkelse at fæste et Lyende ud af en anden Mand's Tjeneste, er sløvet, saa at der endog er forekommet Tilfælde, hvor Lyendet af Trediemand loffes til at forlade en Tjeneste, til hvilken det er bundet. Til at tilveiebringe en Forbedring i sidstnævnte Henseende sigte Bestemmelserne i det foreliggende Lovforslags §§ 5—8. Til at holde Lyendet stærkere til dets Forpligtelser og til at bringe en stærkere Retsvang tilstede mod det ikke rejsindige Lyende, sigte Bestemmelserne i Lovforslagets § 9. Til at værne Husbonder mod Trediemands Indgreb laa det nær at følge den Vej, som Lovforslaget er gaaet i § 5, nemlig at fastsætte, at den ommeldte Retskrænkelse skal medføre Straf og Forpligtelse til Lødbestemt Erstatning, det vil sige en saadan Erstatning, som den Forurettede kan fordrø, uden at behøve at godtgjøre, at han i Virkeligheden har lidt noget Tab. Paa denne Vej er det høie Thing flaaet ind ved i sidste Møde at vedtage Lovforslagets § 5. Thinget skal i Dag beslutte, om det vil gaa videre med Lovforslaget. Dette gaar nemlig videre ifølge den Betragtning, at § 5, 1ste Stykke ikke vil være til videre Nytte for Husbonderne af den Grund, at det særdeles hyppigt vil være vanskeligt at bevise, at den Trediemand, som har gjort sig skyldig i denne — som jeg maaste for Kortheds Skyld tør kalde den — Udfæstning, har været vidende om, at det Lyende, han tog, var bundet, og den Fordring er jo opstillet i den vedtagne § 5, at Trediemand skal have været vidende derom. Denne Betragtning, at det vil være meget vanskeligt at bevise denne Omstændighed, har jo ført videre, og man har da søgt den Udvei at opstille en Fiktion i Lovforslagets § 6, den Fiktion nemlig, at „som vidende om, at Lyendet ikke lovlig er stilt fra sin

forrige Tjeneste, anses den, som fæster Lyendet, altid, naar der i Lyendets Studsmaalsbog findes indført en skriftlig Paategning, som har de i § 7 angivne Egenskaber, og som ikke er ophævet paa den længere hen i Lovforslaget angivne Maade.“ Det vil ses, at denne Fiktion ikke har det samme Omfang som Reglen i § 5, idet den kun skal gjælde imod den, der fæster et Lyende til Lyendetjeneste, men ikke mod den, der antager et til en anden Tjeneste bundet Lyende til Arbejde. Der staar nemlig i Paragrafens 2den Linie kun „Lyendekontrakt“, og at man ikke bør gaa videre har Udvalget tilladt sig at motivere i Betænkningen, hvorfor jeg med Hensyn til dette Punkt skal tillade mig at henvise til den. Udvalget har ikke fundet Anledning til at fravaade at gaa ind paa den foreslaaede Fiktion, ligesaa lidt som det har fundet tilstrækkelig Anledning til at foreslaa nogen Forandring i den. Dermed skal ikke være sagt, at denne Fiktion jo vel kan have sin Betænelighed, og at den maaste stundom kan føre til Ubilligheder; thi den maa vel, det antager jeg i det Mindste, være absolut, det vil sige, at, selv om den paagjældende Trediemand, der indklages som Vidende, kan godtgjøre, at han har iagttaget Alt, hvad der fornødtigvis bør iagttages fra hans Side, og navnlig, hvad der ubetinget bliver en nødvendig Skyldighed og Pligt for Enhver, der fremtidig vil fæste et Lyende, har forlangt at se Studsmaalsbogen, men det desuagtet viser sig, at der eksisterer en Paategning med de fastsatte Egenskaber, gjælder hin Fiktion alligevel. Det Tilfælde kan jo let forekomme, naar Lyendet har gjort sig skyldig i et eller andet Falskum, saasom angivet Studsmaalsbogen, der indeholdt Paategningen, „at være tabt“ og faaet sig en ny, som det foreviser, og saa den gamle Studsmaalsbog eller den i § 7 omtalte Afskrift kommer frem, da maa Fiktionen gjælde mod den, der har taget det onspurgte Lyende i Tjeneste, og han isalder Straf og Erstatning. Til den saaledes omtalte Bestemmelse i § 6 knytter sig det første Punktum i § 7, hvor de Egenskaber angives, som det nye Slags Paategning skal have. Der siges der, at de skulle være underskrevne af begge Parter og bestemt angive Tjenestetidens Længde; der fordrøes altsaa en bestemt Angivelse af, at Tjenestetiden skal være fra den Dag til den Dag; en Paategning, der f. Ex. lyder saaledes: „Daghaveren er fættet til mig halvvaarsvis fra 1ste November 1876“ gjælder altsaa ikke udover den første Mai næste Aar; men den, der vil fikke sig ud over 1ste Mai næste Aar, maa til Februar sørge for en ny Paategning, og jeg beder dette bemærket, thi det er ikke uoesentligt for den senere Dmtale af Reglerne i § 7. Hvad enten Lyendekontrakten forlænges udtrykkelig eller siltiende, maa der, hvor den er angivet at skulle gjælde pr. Halvaar eller Selaar, ny Paategning til. Derefter har man selvfølgelig i Lovforslaget maattet optage Regler